

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే ఉత్తరకాండే

॥ ఏకోనసప్తతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ఏకోనసప్తతితమః సర్గః ॥

శత్రుఘ్నలవణయోర్యుద్ధం లవణస్య వధశ్చ

తచ్చుత్వా భాషితం తస్య శత్రుఘ్నస్య మహాత్మనః |
క్రోధమాహారయత్ తీవ్రం తిష్ఠ తిష్ఠేతి చాబ్రవీత్ || 7.69.1 ||

పాణీ పాణిం చ నిష్ఠిష్య దంతాన్ కటకటాయ్య చ |
లవణో రఘుశార్దూలమాహ్వాయామాస చాసకృత్ || 7.69.2 ||

తం ఋవాణం తథా వాక్యం లవణం ఘోరదర్శనం |
శత్రుఘ్నా దేవశత్రుఘ్న ఇదం వచనమబ్రవీత్ || 7.69.3 ||

శత్రుఘ్నా న తదా జాతో యదాన్యే నిర్జితాస్త్వయా |
తదద్య బాణాభిహతో వ్రజ త్వం యమసాదనం || 7.69.4 ||

ఋషయోఽప్యద్య పాపాత్మన్ మయా త్వాం నిహతం రణే |
పశ్యంతు విప్రా విద్వాంసస్త్రిదశా ఇవ రావణం || 7.69.5 ||

త్వయి మద్వాణనిర్దగ్ధే పతితేఽద్య నిశాచర |
పురే జనపదే చాపి క్షేమమేవ భవిష్యతి || 7.69.6 ||

అద్య మద్బాహునిష్కాంతః శరో వజ్రనిభాననః |
ప్రవేక్ష్యతే తే హృదయం పద్మమంశురివార్కజః || 7.69.7 ||

ఏవముక్తో మహావృక్షం లవణః క్రోధమూర్ఛితః |
శత్రుఘ్నోరసి చిక్షేప స చ తం శతధాచ్ఛినత్ || 7.69.8 ||

తద్ దృష్ట్వా విఫలం కర్మ రాక్షసః పునరేవ తు |
పాదపాన్ సుబహూన్ గృహ్య శత్రుఘ్నాయాస్సృజద్ బలీ || 7.69.9 ||

శత్రుఘ్నశ్చాపి తేజస్వీ వృక్షానాపతతో బహూన్ |
త్రిభిశ్చతుర్భిరేకైకం చిచ్ఛేద నతపర్వభిః || 7.69.10 ||

తతో బాణమయం వర్షం వ్యసృజద్ రాక్షసోపరి |
శత్రుఘ్నా వీర్యసంపన్నో వివ్యథే న స రాక్షసః || 7.69.11 ||

తతః ప్రహస్య లవణో వృక్షముద్యమ్య వీర్యవాన్ |
శిరస్యభ్యహనచ్ఛారం స్రస్తాంగః స ముమోహ వై || 7.69.12 ||

తస్మిన్ నిపతితే వీరే హాహాకారో మహానభూత్ |
ఋషీణాం దేవసంఘానాం గంధర్వాప్సరసాం తథా || 7.69.13 ||

తమవజ్జాయ తు హతం శత్రుఘ్నం భువి పాతితం |
రక్షో లభ్యాంతరమపి న వివేశ స్వమాలయం || 7.69.14 ||

నాపి శూలం ప్రజగ్రాహ తం దృష్ట్వా భువి పాతితం |
తతో హత ఇతి జ్ఞాత్వా తాన్ భక్షాన్ సముదావహత్ || 7.69.15 ||

ముహూర్తాల్లభ్యసంజ్ఞస్తు పునస్తస్థౌ ధృతాయుధః |
శత్రుఘ్నో వై పురద్వారి ఋషిభిః సంప్రపూజితః || 7.69.16 ||

తతో దివ్యమమోఘం తం జగ్రాహ శరముత్తమం |
జ్వలంతం తేజసా ఘోరం పూరయంతం దిశో దశ || 7.69.17 ||

వజ్రాననం వజ్రవేగం మేరుమందరసన్నిభం |
నతం పర్వసు సర్వేషు సంయుగేష్వపరాజితం || 7.69.18 ||

అసృక్చందనదిగ్ధాంగం చారుపత్రం పతత్త్రిణం |
దానవేంద్రాచలేంద్రాణామసురాణాం చ దారుణం || 7.69.19 ||

తం దీప్తమివ కాలాగ్నిం యుగాంతే సముపస్థితే |
దృష్ట్వా సర్వాణి భూతాని పరిత్రాసముపాగమన్ || 7.69.20 ||

సదేవాసురగంధర్వం మునిభిః సాప్సరోగణం |
జగద్ధి సర్వమస్వస్థం పితామహముపస్థితం || 7.69.21 ||

ఉవాచ దేవదేవేశం వరదం ప్రపితామహం |
దేవానాం భయసమ్మోహో లోకానాం సంక్షయం ప్రతి || 7.69.22 ||

కచ్చిల్లోకక్షయో దేవ సంప్రాప్తో వా యుగక్షయః |
నేదృశం దృష్టపూర్వం చ న శ్రుతం ప్రపితామహ || 7.69.23 ||

తేషాం తద్ వచనం శ్రుత్వా బ్రహ్మ లోకపితామహః |
భయకారణమాచష్ట లోకానామభయంకరః || 7.69.24 ||

ఉవాచ మధురాం వాణీం శృణుధ్వం సర్వదేవతాః |
వధాయ లవణస్యాజౌ శరః శత్రుఘ్నధారితః || 7.69.25 ||

తేజసా తస్య సమ్మాధాః సర్వే స్మః సురసత్తమాః |
ఏష పూర్వస్య దేవస్య లోకకర్తుః సనాతనః || 7.69.26 ||

శరస్తేజోమయో వత్సా యేన వై భయమాగతం |
ఏష వై కైటభస్యార్థే మధునశ్చ మహాశరః || 7.69.27 ||

సృష్టో మహాత్మనా తేన వధార్థే దైత్యయోస్తయోః |
ఏక ఏవ ప్రజానాతి విష్ణుస్తేజోమయం శరం || 7.69.28 ||

ఏషా ఏవ తనుః పూర్వా విష్ణోస్తస్య మహాత్మనః |
ఇతో గచ్ఛత పశ్యధ్వం వధ్యమానం మహాత్మనా || 7.69.29 ||

రామానుజేన వీరేణ లవణం రాక్షసోత్తమం |
తస్య తే దేవదేవస్య నిశమ్య వచనం సురాః || 7.69.30 ||

ఆజగ్ముర్యత్ర యుధ్యేతే శత్రుఘ్నలవణావృభౌ |
తం శరం దివ్యసంకాశం శత్రుఘ్నకరధారితం || 7.69.31 ||

దదృశుః సర్వభూతాని యుగాంతాగ్నిమివోత్థితం |
ఆకాశమావృతం దృష్ట్వా దేవైర్ని రఘునందనః || 7.69.32 ||

సింహనాదం భృశం కృత్వా దదర్శ లవణం పునః |
ఆహూతశ్చ పునస్తేన శత్రుఘ్నేన మహాత్మనా || 7.69.33 ||

లవణః క్రోధసంయుక్తో యుద్ధాయ సముపస్థితః |
ఆకర్ణాత్ స వికృష్టాథ తద్ ధనుర్ధన్వినాం వరః || 7.69.34 ||

స ముమోచ మహాబాణం లవణస్య మహోరసి |
ఉరస్తస్య విదార్యాశు ప్రవివేశ రసాతలం || 7.69.35 ||

గత్వా రసాతలం దివ్యః శరో విబుధపూజితః |
పునరేవాగమత్ తూర్ణమిక్ష్వాకుకులనందనం || 7.69.36 ||

శత్రుఘ్నశరనిర్భిన్నో లవణః స నిశాచరః |
పపాత సహసా భూమౌ వజ్రాహత ఇవాచలః || 7.69.37 ||

తచ్చ శూలం మహద్ దివ్యం హతే లవణరాక్షసే |
పశ్యతాం సర్వదేవానాం రుద్రస్య వశమన్వగాత్ || 7.69.38 ||

ఏకేషుపాతేన భయం నిపాత్య
లోకత్రయస్యాస్య రఘుప్రవీరః |
వినిర్భభావృత్తమచాపబాణ -
స్తమః ప్రణుద్యేవ సహస్రరశ్మిః || 7.69.39 ||

తతో హి దేవా ఋషిపన్నగాశ్చ

ప్రపూజిరే హ్యుప్సరసశ్చ సర్వాః ।

దిష్ట్యా జయో దాశరథేరవాప్త -

స్త్యక్వా భయం సర్ప ఇవ ప్రశాంతః ॥ 7.69.40 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే

ఉత్తరకాండే ఏకోనసప్తతితమః సర్గః ॥